IX. KURENDA SZKOLNA.

1867.

L. 315.

„Ustawa *) dotycząca patronatu szkół i pokrycia kosztów na umieszczenie szkół ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem Księztwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1. Patronat szkolny, o ile jedynie na ustawach się zasadza, ustaje z wszelkiemi doń przywiązanemi prawami i obowiązkami.

Patronaty szkolne zaś, na innych tytułach zasadzające się, pozostają w swej mocy.

§. 2. Gdzie patronat szkolny ustaje (§. 1.), przechodzą na gminę prawa do tegoż przywiązane, mianowicie prawo prezentowania nauczycieli (nauczyciela lub nauczycielki) w szkołach trywialnych jako takich, niemniej w szkołach trywialnych, urządzonych na wzór głównych.

Gminom przysłuża także prawo prezentowania nauczycieli co do szkół przez gminy założonych i utrzymywanych, a należących do kategoryi szkół parafialnych, trywialnych jako takich i trywialnych urządzonych na wzór szkół głównych, niemniej i co do takich przez gminę założonych i utrzymywanych szkół powyższych kategoryi, gdzie prawo prezentowania nauczyciela dotąd nie istniało, o ile postanowienia aktów fundacyjnych inaczéj nie stanowią. **)

Prawo prezentowania nauczyciela podlega istniejącym w tym względzie postanowieniom.

Wszakże wszyscy o posadę ubiagający się i przepisaną kwalifikacyją opatrzeni, winni być podani prezentującemu do wolnego wyboru, nie ograniczając go do tak zwanéj terny.

§. 3. Obowiązek dostarczania drzewa opałowego dla szkół ludowych, nałożony na byłe dominia, li tylko ustawą, a rozporządzeniem ministeraylnem z dnia 15. Grudnia 1848 r. D. u. P. nr. 28, nadal w swéj mocy utrzymany, *znosi* się niniejszem, równie znosi się w ogóle każdy inny, ustawą nałożony obowiązek byłych dominiów jako takich, dotyczący prestacyi na szkoły ludowe.

§. 4. Koszta budowy, utrzymania, najmu, urządzenia wewnętrznego i opalania budynków szkolnych, równie jak koszta budowy, utrzymania i najmu pomieszkań dla nauczy-

---

*) Ogłoszona 30. Grudnia 1866. (D. U. i R. K. z 1866 Część XIII. nr. 27. str. 135. **) Obacz §. 40. c) Ustawy gminnéj.

cieli, niemniéj koszta nabycia gruntów pod wszystkie te budynki, ponosić mają w miarę swych zobowiązań przedewszystkiem patronaty szkół, o ile takowe nadal istnieją (§. 1.), fundusze miejscowe na ten cel przeznaczone, i osoby na mocy fundacyi albo z innego specyalnego tytułu prawnego do tego obowiązane.

§. 5. Jeżeli specyalne tytuły prawne, na których się patronat szkolny zasadza, nie zawierają wyraźnego postanowienia co do rodzaju i miary prestacyi, albo jeżeli z tych tytułów powziąść tylko można, iż przyjęte zostały obowiązki ustawą nałożone w ogóle, bez bliższego onych określenia; natenczas patron ponosić ma na przyszłość jedną czwartą część pokryć się mających kosztów, wyjąwszy gdyby udowodnił, iż do mniejszéj prestacyi jest obowiązanym.

§. 6. Jeżeli i o ile wskazane w §. 4. wydatki nie dadzą się pokryć środkami tam wymienionemi, natenczas zastosowane być mają następujące postanowienia.

§. 7. Wydatki na szkołę ludową, urządzoną według przepisów, ponosi gmina spólnie z obszarem dworskim, jeżeli na obszarze dworskim nie istnieje osobna szkoła.

§. 8. Koszta szkół normalnych we Lwowie i w Krakowie, tudzież koszta szkół głównych, z któremi połączone są lub będą zakłady dla wykształcenia nauczycieli, ponosić ma fundusz szkół normalnych w tym samym stosunku jak dotąd.

Resztę kosztów, z funduszu szkół normalnych nie pokrytych, ponosi gmina właściwa w myśl §. 7.

§. 9. Jeżeli do pewnéj szkoły ludowéj dwie lub kilka gmin, dwa lub kilka obszarów dworskich, albo część tychże, albo też jedna lub kilka gmin i jeden lub kilka obszarów dworskich lub części tychże należy, natenczas, wyjąwszy inną ugodę, ponoszą one wydatek na szkołę wspólnie, a to w stosunku zamieszkałéj w nich ludności.

Jeżeli gmina przyłączona do szkoły zechce osobną szkołę u siebie wyposażyć, to wolno jéj będzie a ubytek w dotacyi zastąpią pozostałe wcielone gminy.

§. 10. Wydatki szkolne, które gmina ponosić ma, zazwyczaj będą pokrywane w ten sam sposób, jak inne potrzeby gminne. *)

Jeżeli zaś istnieją osobne szkoły dla różnych wyznań, a gmina nie uchwali, ażeby wszystkie te szkoły utrzymywane były zarówno z wspólnych środków gminy, natenczas wydatki na każdą z tych szkół, jeżeli nie stanie inna ugoda, rozłożone będą tylko na członków gminy tego wyznania, dla którego szkoła istnieje **).

§. 11. Jeżeli do pewnéj szkoły ludowéj dwie lub kilka gmin, dwa lub kilka obszarów dworskich, albo część tychże, albo też jedna lub kilka gmin i jeden lub kilka obszarów dworskich lub części tychże jest przydzielonych, natenczas ma być utworzony komitet do załatwienia spraw konkurencyjnych, jakoteż do wykonywania prawa prezentacyi (§. 2.)

---

*) Obacz §§. 72—88 Ust. gminnéj. **) Obacz §. 89. Ust. gminnéj.

z pięciu członków. Stałymi członkami tego komitetu są: paroch miejscowy tego obrządku, którego konsystorz wykonuje nadzór nad szkołą, i patron szkoły lub jego zastępca.

Resztę, to jest trzech, a jeżeli prawo prezentowania nauczyciela jest przy gminie, cztérech, wybierają na lat sześć — konkurujący posiadacze ziemskiéj posiadłości osobne ciało tabularne stanowiącéj, i Rady gminne tym sposobem, że najprzód Rada lub Rady gminne wybierają jednego członka, a posiadacz lub posiadacze własności ziemskich tabularnych do szkoły należących drugiego członka do Komitetu szkolnego, następnie Rada lub Rady gminne wspólnie z posiadaczem lub posiadaczami własności tabularnych dopełniają uzupełniający wybór jednego lub dwóch członków.

Przy wyborze rozstrzyga bezwzględna większość głosów; a wrazie, gdyby ta większość przy pierwszém i drugiém głosowaniu nie została osiągniętą, uważani będą za wybranych ci, którzy przy drugiem głosowaniu największą liczbę głosów otrzymali; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie Komitetu pełnią swoje obowiązki bezpłatnie, tylko połączone z tą czynnością wydatki w gotówce mają być im zwrócone.

§. 12. Komitet jest organem uchwalającym i nadzorującym w sprawach tyczących się konkurencyi szkolnéj. Komitet ustanawia preliminarz i sprawdza rachunki roczne. Uchwały jego zapadają bezwzględną większością głosów, i są dla konkurujących gmin i obszarów dworskich obowiązującemi.

§. 13. Komitet wybiera z pośród siebie przewodniczącego, który jest jego organem wykonawczym.

Przewodniczący sporządza preliminarz, składa rachunki i utrzymuje kasę, do któréj drugi klucz zostaje w ręku jednego z członków Komitetu.

Każdemu członkowi gminy i każdemu właścicielowi obszaru dworskiego wolno jest przeglądać sprawdzone rachunki.

§. 14. Zażalenia przeciw rozporządzeniom Komitetu rozstrzyga Wydział powiatowy, a w ostatniéj instancyi Wydział krajowy.

Co do terminu odwołania się, równie jak co do prawa Rządu nadzorowania Komitetu i rozwiązania onego, obowiązują dotyczące przepisy Ustawy gminnéj. *)

§. 15. Rządowi zastrzega się prawo zwierzchniczego nadzoru nad budowlami szkolnemi.

§. 16. Przepisy *politycznéj Ustawy szkolnéj*, o ile się nie zgadzają z niniejszą ustawą, znoszą się.

Wiedeń 12. Sierpnia 1866.

Franciszek Józef w. r. **Hrabia Belcredi** w. r.

Z najwyższego polecenia:

Bernard Kawaler de Meyer w. r.“

Ku wiadomości i zastosowaniu się na przyszłość.

Tarnów dnia 3. Maja 1867.

*) §§. 101, 104, 105 i 109 Ust. gminnéj.

L. 527.

„Metoda nauczania głuchoniemych“ ma wyjść za przedpłatą.

Pan Tomasz *Chocholousek*, nauczyciel przy zakładzie głuchoniemych we Lwowie, zamyśla drukiem wydać książkę pod tytułem: **Metoda nauczania głuchoniemych** Prenumerata na tę książkę wynosi 1 złr. 50 kr. w. a.

Prosił o ogłoszenie téj prenumeraty w dyecezyi i o zawezwanie kurendą wszystkich dusz pastérzy i nauczycieli do przedpłaty na to dziełko, co niniejszém się czyni.

Tarnów 28. Czerwca 1867.

L. kość. 2204.

Dziełko „Historya kościoła Chryst. przez Dra Robitsche“ tłomaczona przez JKs. Władysł. Jachimowskiego, Katech. Gimn. w Stanisławowie za 1 złr. 70 kr. w. a. poleca się.

Dzieło to uzyskało Aprobatę duchowną. Zawiera 30 arkuszy. — Uznaliśmy jego *pożyteczność* tak Szanow. Duchowieństwu jako i szkołom Gimnazyalnym i realnym — dla tego na prośbę Szan. Tłomacza i Wydawcy P. Aleks. Vogla i dla pożytku nabywającym polecamy niniejszem. Egzemplarzy nabyć można albo u Szanownego Wydawcy we Lwowie albo u JKs. Tłomacza w Stanisławowie. Tarnów 28. Czerwca 1867.

L. 2566.

Wykaz listów zastawnych 15. Czerwca 1867 wylosowanych i t. d.

Szan. Dyrekcya g. s. Towarzystwa kredytowego udzieliła Nam pod 28. Czer. r. b. L. 1633 30 sztuk drukowanych wykazów, obejmujących listy zastawne tegoż Towarzystwa, dnia 15. Czerwca r. b. i dawniéj wylosowanych, już do wykupna przypadłych, lecz dotąd niewykupionych, nakoniec takich, na których ciążą zastrzeżenia z powodu zguby lub innym sposobem doznanéj straty, do zamierzonego urzędowego użytku, z których po 1. egz. dla każdego Okręgu szkolnego wyprawiamy... ku wiadomości Szanown. Duchowieństwa i Nauczycielstwa. Tarnów 18. Lipca 1867.

Z Konsystorza Biskupiego,

Tarnów dnia 18. Lipca 1867.

Józef Alojzy,

Biskup Tarnowski.

X. Jan Figwer,

Kanclerz.

Tarnów. Nakładem Konsystorza Biskupiego, drukiem Anastazego Rusinowskiego, 1867.